

Sygn. akt IV U 493/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak	
Protokolant sekr. sądowy Monika Świątek	

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2016 r. w Siedlcach

na rozprawie

odwołań W. B.

od decyzji Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z 27 kwietnia 2016r., znak: (...)

oraz z 27 kwietnia 2016r., znak: (...)

w sprawie W. B.

przeciwko Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o umorzenie należności zlikwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

oddala oba odwołania.

Sygn. akt IV U 493/16

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 27 kwietnia 2016r. Likwidator Funduszu Alimentacyjnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., działając na podstawie art. 68 ust. 1 w zw. z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, odmówił W. B. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 840 zł.

Drugą decyzją nr (...) z dnia 27 kwietnia 2016r. Likwidator Funduszu Alimentacyjnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił W. B. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 7560 zł.

W uzasadnieniu obu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie jest w stanie jednorazowo spłacić swoich zobowiązań, jednakże nie przesądza to o trwałym braku możliwości chociażby stopniowej spłaty zadłużenia. Po dokonaniu oceny sytuacji materialno-bytowej wnioskodawcy nie uznano, by zachodziły szczególnie uzasadnione przesłanki uzasadniające umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

Odwołania od obu w/w decyzji złożył W. B., wnosząc o ich zmianę i umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w szczególności zwracając uwagę na swój obecny ciężki stan zdrowia związany z operacją serca, a później zdiagnozowanym złośliwym nowotworem szpiku (odwołania k.1-3 i 18-20 akt sprawy).

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach oraz orzecznictwo sądowe określające przesłanki warunkujące możliwość umorzenia należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego (odpowiedzi organu rentowego na odwołania k.4-4v i 21-21v akt sprawy).

Sprawa z odwołania W. B. od decyzji z dnia 27 kwietnia 2016r. nr (...) tocząca się pod sygn. akt IV U 494/16 została połączona ze sprawą z odwołania od decyzji z dnia 27 kwietnia 2016r. nr (...) (sygn. akt IV U 493/16) celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia, a obie sprawy były dalej prowadzone pod sygn. akt IV U 493/16.

Sąd ustalił, co następuje:

W. B. posiada zadłużenie wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu.

W dniu 7 marca 2016r. wpłynęły do likwidatora funduszu alimentacyjnego wnioski W. B. o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego motywowane trudną sytuacją materialną i zdrowotną. W uzasadnieniu wniosków wskazano, że w 2007r. wnioskodawca przebył poważną operację serca i od tamtej pory nie jest nigdzie zatrudniony, zaś od 2015r. leczy się na chorobę nowotworową, przeszedł całkowity przeszczep szpiku oraz chemioterapię, często przebywa w szpitalu na leczeniu.

Zaskarżonymi decyzjami z dnia 27 kwietnia 2016r. Likwidator Funduszu Alimentacyjnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił wnioskodawcy umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w kwocie 840 zł (decyzja nr (...)) oraz w kwocie 7560 zł (decyzja nr (...)).

W. B., ur. (...), ma 65 lat. Wnioskodawca jest rozwiedziony, prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe. Posiada pięcioro dzieci, które są już pełnoletnie. Obecnie nie jest nigdzie zatrudniony, jego źródło utrzymania stanowi zasiłek stały z Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w Ł. w kwocie 381 zł (od 1 kwietnia 2016r.) oraz zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł. Jest współwłaścicielem nieruchomości o numerze KW (...), w tym domu o powierzchni 100 m², innych nieruchomości nie posiada. Oprócz wnioskodawcy w w/w domu jednorodzinnym w Ł. mieszka również jego córka z mężem, która reguluje opłaty i rachunki. W. B. nie posiada żadnych ruchomości, wartościowych przedmiotów oraz oszczędności. Uzyskuje dodatkową pomoc finansową od córki w kwocie około 100 zł miesięcznie. Choruje na serce (przeszedł operację wszczepienia bajpasów), ma cukrzycę typu II, a także leczy się na chorobę nowotworową szpiku kostnego. Jest pod stałą opieką lekarza onkologa, przeszedł przeszczep szpiku. Na stałe przyjmuje leki na serce oraz leki przeciwcukrzycowe, których łączny koszt wynosi około 100-200 zł miesięcznie. Na leczenie onkologiczne do W. wozi go syn. Leczenie onkologiczne jest finansowane przez NFZ. Do czasu pierwszej operacji serca prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą początkowo w formie zakładu szewskiego, później zaś jako sklep spożywczy w S.. Wówczas regularnie płacił alimenty. Wnioskodawca posiada zadłużenie w (...) z tytułu zaliczki alimentacyjnej, jednak zadłużenie to zostało umorzone w 50%. Do zapłaty pozostało jeszcze około 3000 zł, jednak ubezpieczony odwołał się od tej decyzji (zeznania wnioskodawcy W. B. k. 29v-30 akt sprawy).

W okresie od 14 marca 2007r. do 7 marca 2008r. wnioskodawca pobierał świadczenie rehabilitacyjne. W dniu 28 września 2009r. W. B. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o rentę z tytułu

niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik w orzeczeniu z dnia 18 listopada 2009r. uznał go za częściowo niezdolnego do pracy do 30 listopada 2011r., jednocześnie wskazując, że trudno jest ustalić datę powstania tej niezdolności, która istniała na dzień złożenia wniosku. Decyzją z dnia 21 grudnia 2009r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, bowiem w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy udowodniono łącznie 2 lata, 3 miesiące i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zamiast wymaganych co najmniej 5 lat. Na podstawie posiadanych dokumentów ZUS uznał za udowodnione okresy składkowe w wymiarze 17 lat, 10 miesięcy i 14 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 3 lat, 9 miesięcy i 2 dni, co łącznie dało okres zatrudnienia wynoszący 21 lat, 7 miesięcy i 16 dni (decyzja z dnia 21.12.2009r. oraz dokumenty zgromadzone w aktach rentowych (...)) Oddział w S.).

Wnioskodawca dotychczas nie korzystał z ulgi w spłacie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego w formie spłaty ratalnej. W 2011r. występował z wnioskiem o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego, jednak wówczas również wydano decyzję odmowną. Odwołanie od tej decyzji z dnia 22 marca 2011r. zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wydanym w dniu 5 września 2011r. w sprawie IV U 315/11.

W dniu 5 czerwca 2017r. W. B. osiągnie wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzn urodzonych od dnia 1 kwietnia 1951r. do 30 czerwca 1951r. co najmniej 66 lat i 2 miesiące zgodnie z art. 24 ust. 1b pkt 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Powyższy stan faktyczny, ustalony w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. oraz aktach rentowy (...) Oddział w S., jak również na podstawie wiarygodnych zeznań wnioskodawcy W. B. (k. 29v-30 akt sprawy), był w całości bezsporny pomiędzy stronami postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania wnioskodawcy W. B. od obu zaskarżonych decyzji nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art.68 ust.1 ustawy z 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015r. poz. 114) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Ustawa nie określa, co należy rozumieć przez szczególnie uzasadnione przypadki związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów pozostawiając tę kwestię do oceny w świetle okoliczności konkretnej sprawy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych wypracowane zostały jednak poglądy co do wykładni powyższego sformułowania. I tak przykładowo Sąd Najwyższy w wyroku z 10 listopada 2010r. w sprawie I UK 119/10 (Lex nr 686798) stwierdził m.in., że o szczególnie uzasadnionych przypadkach można mówić w sytuacjach losowych lub nadzwyczajnych powodujących, że zobowiązany alimentacyjnie nie jest w stanie na bieżąco ani w dającej się przewidzieć perspektywie regulować obarczających go zaległości bez uszczerbku dla jego zdrowia, a ponadto, że nie zachodzą podstawy do umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego, jeżeli alimentacyjnie zobowiązany posiada realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych. Z kolei Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 18 stycznia 2013r. w sprawie III AUa 1201/12 (Lex nr 1293589) stwierdził, że przez szczególnie uzasadnione wypadki należy rozumieć pewne wyjątkowe, nietypowe, czy nawet bardzo nietypowe okoliczności powstałe w wyniku wypadku losowego, niezależnego od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja uległa takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji. Sąd Okręgowy podziela w całości powyższe poglądy.

W niniejszej sprawie W. B. wnosił o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego powołując się na trudną sytuację zdrowotną i materialną, akcentując w szczególności zły stan zdrowia wywołany przebytą operacją serca oraz chorobą nowotworową, która była leczona przeszczepem szpiku kostnego oraz chemioterapią.

Niewątpliwie obecnie wnioskodawca nie jest w stanie regulować ciężących na nim zobowiązań z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Jego jedyne źródło utrzymania stanowi bowiem zasiłek stały z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ł. w kwocie 381 zł oraz zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, a także pomoc finansowa otrzymywana od córki w kwocie 100 zł miesięcznie. Analizując okoliczności sprawy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że sytuacja zdrowotna i materialna W. B. jest bardzo trudna. Skarżący cierpi na schorzenia, które czynią go osobą niezdolną do podjęcia zatrudnienia. Bezsprzecznie wnioskodawca ponosi również koszty zakupu leków, które szacuje na około 100-200 zł miesięcznie. Niemniej jednak nie można uznać, że w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek powodujący, że skarżący nie jest w stanie w dłuższej perspektywie czasowej spłacać swoich należności wobec funduszu alimentacyjnego, w szczególności, że badaniu podlega również przyszła, możliwa do ustalenia sytuacja majątkowa osoby wnioskującej o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Sąd miał zatem na uwadze, że w 2017r. wnioskodawca osiągnie wiek emerytalny zgodnie z art. 24 ust. 1b pkt 10 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i nabyte prawo do emerytury, na co sam zwrócił uwagę składając zeznania w niniejszej sprawie. Niewątpliwie obecnie wnioskodawca nie posiada środków na jednorazowe spłacenie swoich zobowiązań. Nie oznacza to jednak, że po nabyciu prawa do świadczenia emerytalnego nie będzie miał możliwości chociaż częściowego uregulowania należności. Ponadto zauważyć należy, że W. B. nie ma innych osób na utrzymaniu, zaś wszelkie opłaty i rachunki związane z utrzymaniem domu ponosi jego córka, która mieszka w tym samym domu jednorodzinnym co wnioskodawca.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd uznał, że oba odwołania W. B. nie zasługują na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477¹⁴ §1 kpc podlegały oddaleniu.